

פרשת תולדות

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

ב. רבקה מצווה את יעקב להתברך

ה. יצחק שולח את יעקב לחרן

ה. ריב הבארות בין הרועים

ה. עשו מוכר את בכורתו

ו. יצחק ורבקה מתפללים ונפקדים

ז. יצחק גר בגרר מפני הרעב

ח. ברית יצחק ואבימלך בבאר שבע

ט. יעקב מתחזה לעשו ומתברך

י. יצחק שולח את עשו לצוד כדי לברכו

יא. רבקה דורשת את ד'

יב. לידת יעקב ועשו וגדילתם

יג. עשו חוזר, בוכה, וגם מתברך

יד. _____

טו. _____

שאלה לשולחן השבת

"ותקח רבקה את בגדי עשו בנה הגדל החמדת אשר אתה בבית"

מבואר ברש"י שהיה עשו מפקיד את בגדי החמודות שלו שלקח מנמרוד אצל אמו ולא אצל נשותיו מפני שהיה חושדן.

ויש לבאר אם כן, הכיצד השתמשה רבקה בפיקדון שהיה מונח בידה למשמרת, ללא רשות, ועוד, שנתנה את הבגדים ליעקב לצורך מטרה שהיא בבירור לא כרצון המפקיד?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצדוף מקורות, אם ישנם) ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"ויאכל וישת ויקם וילך"

יש לבאר מה בא הפסוק ללמדנו בכך שעשו קם והלך? הגמרא (עירובין סה.) כותבת שמי שמוכר דבר מתוך שכרות, מכירתו קיימת, אלא אם כן הוא שיכור ברמה שלוט השתכר, דהיינו שאינו יכול ללכת ברגליו. וזהו החידוש בפסוק, שהיינו אולי חושבים שלאחר שעשו אכל ושתה יין, כבר היה שיכור ולכן מכירתו אינה תקפה, לכן מדגישים לנו שלאחר מכן הוא קם ואף הלך, הרי שלא היה שיכור לגמרי ולכן מכירתו קיימת. (ר' אברהם ברוידא זצ"ל)

"ויאמר הכי קרא שמו יעקב ויעקבני זה פעמיים"

צריך ביאור כיצד מתוך שמו של יעקב רמזו שיעקב את עשו פעמיים? ויש שתירצו: א. מובא במדרש שכתוב 'ויקרא שמו יעקב' הכוונה על הקב"ה ולכן לא כתוב בו כמו שכתוב בעשו: 'ויקראו שמו עשו', ומפני שקול ד' בכוח, כל אמירה של הקב"ה חוזרת שוב ונשמעת בבת קול שלאחריה ולכן נשמע השם 'יעקב' - פעמיים. (ע"פ דברי רבינו בחיי שמות ג' ד) ב. או שמשום ש'יעקוב' בכתב מלא הוא בגימטריא 188 ופעמיים הם 376 בדיוק כמו 'עשו' ולכן מציין שפעמיים שמו שווה אליו.

"לך נא אל הצאן וקה לי משם שני גדיי עזים"

כתב רש"י שאחד מהגדיים היה לקרבן פסח. ויש לבאר אם כן, איך היה מותר ליצחק לאכול מקרבן הפסח, הלוא מבואר במדרש שעשו לא נימול בתחילה מפני שחשש יצחק למולו מפני אדמומיותו, ולאחר מכן כבר עיכב עשו בעצמו ולא הניח שימולו אותו, וישנו דין בהלכות פסח שמילת בניו מעכבת את האדם מלאכול את הקרבן? ויש לומר: א. אם הבן מעכב, הרי זה כעין אונס לאב ויכול לאכול. ב. הכוונה לבניו הקטנים, אך כאן עשו כבר היה גדול. ג. לא היה זה קרבן פסח בהלכותו ממש אלא זכר לפסח. ד. יצחק יכל למוכרו לעבד ואז דינו הוא כבן נח. ה. עשו הפקיע עצמו מזרע אברהם במעשיו, ולכן לא היה חייב כלל המילה. ו. אכל מן הפסח של יעקב או של רבקה, ולא משל עצמו. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א ל'שאלה לשולחן שבת' תשפ"ג)

מתנת חנוכה מושלמת!

(הקדישו להזמין!)

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:

052-7665775

חדש! ניתן להזמין חוברות של חומש בודד מתוך הספר כמזכרת מאירועים

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם.

זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!

השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'ביין'.

חידון א' ת'

- התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה
- א. הוא המיוחד בעם, והמלך (ע"פ רש"י)
 - ב. שם מקום בארץ כנען
 - ג. שם מקום נוסף בארץ כנען
 - ד. טעם אחת לעיוורונו של יצחק (רש"י)
 - ה. כך השיב יצחק ליעקב כשהביא לו את המטעמים
 - ו. כשעשו שמע על אובדן הברכות: "וישא את קולו ____"
 - ז. כתוב שיצחק היה ____
 - ח. מבעד מה השקיף אבימלך?
 - ט. יעקב התברך במים, שיורדים בלילה מהשמים
 - י. כזה איש היה יעקב
 - כ. יצחק הובטח שזרעו ירבה כמותם
 - ל. מילה שרבקה אומרת בפרשה 3 פעמים
 - מ. מה בנה יצחק בבאר שבע?
 - נ. המקום בו ישב יצחק אחרי שהתבקש לעזור את גרר
 - ס. יצחק ביקש מעשו שישיחזנה יפה (רש"י)
 - ע. סוג הנזיד שיעקב הכין
 - פ. הם סתמו את בארות אברהם
 - צ. שם שמה רבקה מעורות הגדיים על יעקב
 - ק. יעקב פחד שיקבל מאביו
 - ר. כינוי לעשו בפרשה
 - ש. שם הבאר האחרונה שחפרו עבדי יצחק
 - ת. כך קרויים שני יילודים

חידון א' ת' הפוך

- התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה
- א. תפקידו של פיכול בגרר
 - ב. עשו נתברך שיחיה עליו
 - ג. ____ להברות את האבל בביצים' (רש"י)
 - ד. היה בפי עשו
 - ה. יצחק עשה לאבימלך ופיכול
 - ו. אחיו של יעקב
 - ז. יעקב ____ בעקב אחיו
 - ח. נשותיו של עשו היו ליצחק ורבקה
 - ט. כך תירגם אונקלוס את המילה "ויבז"
 - י. שם תואר לבתואל
 - ך. מלך גרר
 - ל. מחלת אשת עשו, הייתה מצאצאיו
 - ם. יצחק חשב בתחילה לרדת לשם
 - ן. אחי רבקה
 - ס. עשו שתה על אחיו ____ של תנחומים (רש"י)
 - ע. עשו ____ ליעקב על מכירת הבכורה
 - ף. מילה נרדפת לכעס
 - ץ. מה עשה כל אחד מהתאומים במעי אמו?
 - ק. כהו עיניו בזקנותו
 - ר. יעקב נתברך: "אורריך ____"
 - ש. רבקה הלכה ____ את ד'
 - ת. בנותיו לא מצאו חן בעיני רבקה

כתרומו

דבא פרהא נדיא דעלייה מיליה מקראים אונקלוס נכנסה לעדריין של רמון.

"ויאמר אבי" (כז, יח) = "ואמר אבא". המילה העברית 'אבא' הנפוצה כתחליף למילה 'אב'. (בכל התנ"ך לא כתוב 'אבא' במשמעות זו!)

מן המדרש

"ויאמרו ראו ראינו", ראינו מעשיך ומעשה אבותיך: "ונאמר תהי נא אלה אם תעשה עמנו וגו'", רק מיעוט שלא עשו עמו טובה שלמה. בימי רבי יהושע בן חנניה גזרה מלכות הרשעה שיבנה בית המקדש, הושיבו פפוס ולוליאנוס שולחנות מעכו עד אנטיוכיא והיו מספקים לעולי גולה כסף וזהב וכל צרכם. הלכו הכותים אל המלך ואמרו: 'שידע אדונינו המלך שהעיר המורדת הזו תבנה את בית המקדש לא יתנו יותר את המיסים: מנדה, בלו והלך (-סוגי מיסים). שאל אותם המלך: 'מה נעשה ונגזור עליהם?' ענו: 'שלח ואמור להם, או שישנו את מקום המקדש, או שיוסיפו על מידתו חמש אמות, או שיחסירו ממידתו חמש אמות, וכך ימנעו מלבנות'. והייתה קהילה מצויה בבקעת בית רמון, שכיון שהגיע אליהם דבר המלך מיד בכו ורצו למרוד במלכות. מיד אמרו: ילך אדם אחד חכם וירגיע את הציבור, והסכימו שילך רבי יהושע בן חנניא שהוא שר ומקבץ התורה. נכנס ודרש: 'אריה טרף טרף ועמד עצם בגרונו, אמר: כל שיבוא ויוציא את העצם אני אתן לו שכר. בא לשם הקורא המצרי (מין עוף) שמקורו ארוך, הכניס מקורו והוציא את העצם. אמר לאריה, תן לי שכרי! ענה האריה, לך ותתרברב ותאמר שנכנסת לפי האריה בשלום ונחלצת משם בשלום, כך דיינו שנכנסנו לאומה זו בשלום ויצאנו בשלום'. (אמנם, לא הקשיבו לעצתו וכך פרץ מרד בר כוכבא) (ע"פ מדרש רבה)

מילה בפרשה

יצא בהול במרכבה,
וארון קטן שאותו ליווה,
על גבי אדמה חלקה,
כי פחד מהמזיקה.

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

שעשועי דאורייתא

"ויצא הראשון אדמוני כלו כאדרת שער"

על מי עוד בתנ"ך נאמר שהיה 'אדמוני'? ולמי הייתה

'אדרת'?

מצאו נא בפרשה:

1. את האות מ' המופיעה 3 פעמים ברציפות. (לא

באותה מילה)

2. ארבע שמות של פרשות בפסוק אחד.

3. שלושה שנשבעו.

4. פסוק בן שש מילים, שבכל אחת מהן יש אות כפולה.

5. מילה בת שלוש אותיות שהגימטריא שלה היא 8.

6. שלושה משבעת המשקים.

ושפני טמוני חול

היכן מצינו בשי"ס שני חצאים שלקטן מבניהם קוראים

'הגדול'?

"אולי ימשני אני והייתי בעיניו כמתעתע"

יש חילוק בין שתי מילים דומות: 'אולי' ו'פן'. במילה 'אולי'

משתמשים כשמקווים שהדבר עליו מדברים יקרה, כמו

שמצאנו בדברי אליעזר לאברהם: "אולי לא תאבה האשה" -

שדרשו חז"ל שהיה מתאווה להשיא ליצחק את בתו. לעומת

זאת, במילה 'פן' נשתמש כשנרצה לדבר על דרך השלילה, כגון:

"פן יפתה לבבכם", ועוד רבים. לפי זה, יש לבאר כאן מדוע

יעקב בחר בלשון של 'אולי' לכך שאביו ימשנו ויגלה שאינו

עשו? אלא, מידת האמת שהייתה טבועה בו, שסלד מן

ההתחזות לאחיו, היא שדיברה מתוך גרונו, מתוך תקווה

שיתגלה העניין ולא יצטרך לכזב באביו.

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "ויאמר יעקב אל אביו אנכי עשו בכרך עשיתי כאשר דברת אלי קום נא ואכלה מצידי בעבור תברכני נפשך"

2. "ותאמר רבקה אל יצחק קצתי בחיי מפני בנות חת אם לקה יעקב אשה מבנות חת כאלה מבנות הארץ למה זה לי חיים"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: אחת ואחד שפרחו, אחת ואחד שנפלו, אחת ואחד שקפצו, ואחת ושניים שרצו" - למה הכוונה? - נשמת

שרה פרחו (ברשי"י), ופרח אליעזר עם הגמלים באוויר מפני לבן (ילקו"ש). רבקה נפלה מהגמל, ועל ישמעאל כתוב: "על פני כל אחיו נפל". הדרך

קפצה לאליעזר בהליכתו ובחזרתו, ולבן הרשע קפץ להשיב לפני אביו. ועל אליעזר, לבן ורבקה כתוב שרצו. **לסדר את הפרשה** - ולמה זה לי

בכרה". **חידון א' ת'** - אחד העם, באר שבע, גרר, דמעות מלאכים, הנני, ויברך, זקן, חלון, טל, ישב אהלים, כוכבי השמים, למה (..זה אנכי..אשכל גם

שניכם, ..לי חיים), מזבח, נחל גרר, סכין, עדשים, פלישתים, צוואר, קללה, רב, שבעה, תאומים. **חידון א' ת' הפוך** - גיא, שר צבא, חרב, המנהג, ציד,

משתה, עשו, אחז, מורת רוח, ושט, ארמי, אבימלך, ישמעאל, מצרים, לבן, כוס, נשבע, אף, התרוצץ, יצחק, ארור, לדרוש, חת. **שעשועי דאורייתא** -

על דוד כתוב: "אדמוני יפה עינים". ועכן לקח לו אדרת, וכן הייתה אדרת לאליהו הנביא ולמלך נינוה. 1. "לאמים ממעיק". 2. "וישב יצחק ויחפר את

באר המים אשר חפרו בימי אברהם אביו ויסתמום פלשתים אחרי מות אברהם ויקרא להן שמות כשמת אשר קרא להן אביו". 3. עשו ליעקב.

ויצחק ואבימלך זה לזה. 4. "וימלאו ימיה ללדת והנה תומם בבטנה". (מפני שכאן לראשונה מוזכרים תאומים - הרב ברוך רוזנבלום שליט"א) 5.

"אהב". 6. מים, יין, טל. **מילה בפרשה חיי שרה** - אח. "בא התאום הגיבור" - התאום הוא אח (מטבע הדברים), "וצד בלילה ציפור" - האוח הוא דורס

לילה, "הכניסה לתנור נגיש" - האח הוא תנור לחימום, "ולמטפל הרפואי הגיש" - אח רפואי. **טמונות בפרשה** - 1. "וידו אוחות בעקב עשו" (כה, כו) 2.

"אבי-מלך" (כו, א) 3. "וקשתך" (כו, ג) 4. "כלבו כן פיו" (רשי"י כה, כח) 5. "גור - בארץ הזאת" (כו, ג) 6. "יושב אהלים" (כה, כז) 7. "באר שבע" (כו, לג) 8.

"לגו המים" (כו, כ) 9. "ונזיד עדשים" (כה, לד) 10. "וישקף אבימלך מלך פלשתים בעד החלון" (כו, ח) 11. "מט-עמים" (כו, ד) 12. "מאה שערים" (כו, יב)

13. "ויצעק צעקה גדולה" (כו, לד) 14. "ויחפרו" (כו, כא. ועוד) 15. "שני גדיי עזים" (כו, ט) **טמונות בהפטר** - 1. "ויחר אף שאול" (כ, ל) 2. "את החנית"

(כ, לג) 3. "וישב המלך על (אל) הלחם לאכול" (כ, כד) 4. "ירה החצי" (כ, לו) **שאלה לשלחן השבת בראשית** - שאלנו: כתב רש"י: 'השוה להם בהמות

וחיות למאכל, ולא הרשה לאדם ולאשתו להמית בריה ולאכול בשר...'. ויש לבאר, את דברי הגמרא (סנהדרין נט:): '...אדם הראשון מיסב בגן עדן

היה והיו מלאכי השרת צולין לו בשר ומסניגין לו יין'. ותמוה הכיצד צלו לו בשר, הלא היה אסור לו לאכול בשר? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו

במערכת: 1. היה בשר שירד מן השמים. (סנהדרין נט:). 2. היה אסור להרוג בעלי חיים כדי לאוכלם, אך אם מתו מאליהן, הותרו. (פדר"א) 3. קודם

שחטא האדם היה מותר לו לאכול בשר. (תוספות השלם, ועוד) 4. בשר עוף הותר לו. (אותיות למשה) 5. נבראה הבהמה ע"י ספר יצירה.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

טמונות בפרשה

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

מחשבה טובה

התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
"ותקח הצעיף ותתכס" (כד, סה)

טמונות בהפטרה

הפטרת שבת ערב ר"ח "מחר חודש" (ש"א כ' יח'-מב')